

**DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
STRUČNO-NAUČNA KONFERENCIJA SA
MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM**

**ZBORNİK
REZİMEA**

ZLATIBOR, 16-19. FEBRUAR 2023

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE ZLATIBOR, 16-19. FEBRUAR 2023.

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković, predsednik UO Društva defektologa Srbije
Prof.dr Marina Šestić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović
Željka Trbović
Milka Glavonjić
Uroš Šotarević
Svetlana Pešić
Jasmina Poznanov Dejanov
Zoran Kovačić

Programski odbor

Prof.dr Daniela Bratković
Prof.dr Medina Vantić-Tanjić
Prof.dr Vesna Radovanović
Doc.dr Marija Maljković
Prof.dr Gordana Nikolić
Prof.dr Mirjana Japundža Milisavljević
Prof.dr Sanja Čopić
Prof.dr Mirjana Petrović Lazić
Prof.dr Vesna Vučinić
Prof.dr Ljubica Isaković
Prof.dr Danijela Ilić Stošović
Doc.dr Božidar Filipović:
Ass. Staša Lalatović:

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

ISBN 978-86-84765-61-3

IZBIRLJIVOST U ISHRANI MALE DECE S POREMEĆAJEM IZ SPEKTRA AUTIZMA

Aleksandra Đurić Zdravković¹, Aleksandra Bokun², Vesna Jerinić^{2, 3}

¹Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju;

²OŠ "Sava Jovanović Sirogojno", Beograd;

³ABC Dete: Centar za defektološku podršku razvoju i učenju,

Odbijanje hrane je uobičajenost u razvojnem periodu, pri čemu 20 do 30% dece između dve i šest godina može imati poremećaje u ishrani i stroge preferencije prema hrani. Mala deca obično odbijaju da probaju novu hranu ili hranu koja može biti kašasta, sa tvrdom tekstурom ili imati „komadiće“ u sebi, kao i jela sa „skrivenim“ sastojcima, kao što su lazanje i kaserole. Ne postoji konsenzus o tome šta tačno definiše izbirljivost u ishrani, ali najčešće prihvaćena definicija opisuje nespремnost da se jede poznata hrana ili proba nova, potom izbegavanje određene hrane što rezultira ograničenim repertoarom namirnica koje će dete jesti, i/ili ograničeni unos hrane što dovodi do nutritivnih ili energetske deficita. Izraz izbirljivost u ishrani često se kolokvijalno koristi za označavanje selektivnog unosa hrane, ili jedenja neadekvatne vrste hrane. Razlozi zbog koje se javlja ova poјavnost odnose se na senzornu osetljivost (na osnovu teksture, ukusa ili boje hrane, na primer i to posebno u vlaknastoj hrani kao što su voće i povrće), ograničene preferencije prema hrani ili neofobiju (strah od pokušaja isprobavanja nove hrane).

Istraživanja o ponašanju u ishrani kod dece s poremećajem iz spektra autizma (PSA) relativno su ograničena, a postojeća literatura se fokusirala na širok spektar poteškoća, uključujući probleme u hranjenju, ponašanje tokom obroka i izbirljivost u ishrani.

Problemi sa hranjenjem ili ishranom kod ove dece obično se javljaju u ranoj fazi razvoja, često čak i pre nego što se identifikuju suspektности u vezi sa PSA. Bez sprovedenog tretmana, problemi hranjenja dece sa PSA imaju tendenciju da opstanu u kasnom detinjstvu. Jedna studija pokazala je da 53%–83% dece sa PSA, uzrasta od dve do šest godina, nerado pokušavaju isprobavanje nove hrane, izbirljivi su pri konzumaciji hrane, odbijaju gorak ukus (najčešće povrće) ili imaju ograničen repertoar koristljivih namirnica. U literaturi postoji ograničeno razumevanje u vezi sa tim da li takve probleme treba pripisati PSA, ili je dodatna dijagnoza opravdana.

Rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektu „Kreiranje Protokola za procenu edukativnih potencijala dece sa smetnjama u razvoju kao kriterijuma za izradu individualnih obrazovnih programa“ (broj ugovora 451-03-68/2022-14) koji finansira Ministarstvo prosvete Republike Srbije.

Ključne reči: izbirljivost u ishrani, poremećaj iz spektra autizma, deca